

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

The People's Participation in Community Development of the Chergn Thalay
Sub-District (SAO), Thalang District, PhuketProvince¹

วารุต มาลาแวจัทร์², ดร.วารภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร³

Varut Malawaejan Dr. Waraporn Tepsmitporn

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลางจังหวัดภูเก็ต อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 386 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล กำนันและผู้ใหญ่บ้านตำบลเชิงทะเล จำนวน 9 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

¹วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

²นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

^{3,4}อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ได้แก่ 1) ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกจากการให้บริการ เช่น การให้บริการจากเจ้าหน้าที่รถถูกเงิน ความล่าช้าและการติดต่อเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ 2) ประชาชนได้รับความเดือดร้อนด้านสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น น้ำประปาไม่ไหล ไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างข้างทาง น้ำเน่าเสียในชุมชน ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ระบบเสียงตามสายไม่ติด ฯลฯ 3) ผู้บริหารไม่เข้ามาแก้ไขปัญหามาตามที่เสนอ และไม่ให้ความสำคัญกับประชาชน 4) ประชาชนไม่ทราบข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้เข้ามามีส่วนร่วมน้อยไม่ทั่วถึง 5) องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ไม่เปิดโอกาสให้เข้าร่วม ประชาชนเข้าร่วมน้อย มีเฉพาะกลุ่ม

3. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีแนวทางดังนี้ 1) ด้านระเบียบกฎหมาย ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบกฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ 2) ด้านประชาธิปไตย โดยสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย และปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้กับประชาชน 3) ด้านการตอบสนองปัญหาและความต้องการโดยการตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหของประชาชนให้รวดเร็ว และตรงจุดมีความความจริงใจในการแก้ไขปัญา 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น 5) ด้านแรงจูงใจ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการสนับสนุนการจัดงานหรือกิจกรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง 6) ด้านการสร้างความเป็นเจ้าของ โดยกระตุ้นจิตสำนึกความเป็นเจ้าของ และสร้างพฤติกรรมความต้องการจากการตระหนักถึงปัญหาร่วมกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were to study the level of the people's participation in community development of Chermg Thalay Sub - District, to examine the barriers affecting the people's participation, and to investigate the guidelines to develop the people's participation. The sample group consisted of 386 people who were 18 years old and over residing in Chermg Thalay Sub - district. Questionnaires were used as tools to collect the data. The statistics employed in analyzing the collected data were frequency, percentage, arithmetic means, SD, and content analysis.

The results of the study revealed:

1. The level of the peoples' participation as a whole was found to be moderate. When considering each area, implementing projects was found to be high, followed by receiving benefits. The area with the least participation was found to be assessment and follow-up.

2. Problems found were as follows : 1) People were unhappy with the services of the following: ambulances, and slow services. 2) The infrastructures were ineffective for the following: water, electricity, polluted water, roads, and communications. 3) The administrators did not try to solve the problems for the people. 4) People received very little information about the projects. 5) Only a few groups of people had an opportunity to participate in the projects.

3. The researcher proposed the guidelines to improve the level of the people's participation as follows. 1) Laws and regulations : The Chermg Thalay SAO should provide knowledge about laws and regulations and encourage people to understand their roles and duties. 2) Democracy : The people's awareness regarding democracy should be built. 3) Problems: The administrators should solve

the community problems effectively and ethically. 4) Information : The Cherng Thalay SAO should improve the methods and increase their channels to give information to the public. 5) Motivation : The Cherng Thalay SAO should motivate their people to participate by organizing various activities regularly. 6) Sense of belonging : The Cherng Thalay SAO should encourage their residents to have a sense of belonging and cooperate in solving community problems.

Keyword : The People's Participation in Community Development

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย และกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกติกาสูงสุดของประเทศสะท้อนเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน รวมถึงการปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วมและแนวคิดธรรมาภิบาล ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีกฎหมายหลายฉบับประกันสิทธิของประชาชนด้านการมีส่วนร่วม กำหนดหน้าที่ของภาครัฐในการเปิดให้ประชาชนนามมีส่วนร่วม อาทิเช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 (อรทัย ก๊กผล, 2552:3-4)

ในด้านการมีส่วนร่วมของพลเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะโดยหลักการประชาธิปไตยแล้วถือว่าพลเมืองคือเจ้าของอำนาจการปกครองที่แท้จริง ดังนั้น หากพลเมืองมีความรู้ มีความเข้าใจ และมีพฤติกรรมทางการเมืองที่เหมาะสมก็จะทำให้การเมืองท้องถิ่นมีคุณภาพ ปัญหาความไม่รู้ไม่เข้าใจในสิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของพลเมืองท้องถิ่น ทำให้ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นไร้คุณภาพ อันจะยังผลให้เกิดความล้มเหลวทางการปกครองด้วย ดังนั้น การสร้างการมีส่วนร่วมของพลเมืองจึงนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งในการปกครองส่วนท้องถิ่น (อุดม ทุมโฆสิต, 2553 : 502)

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจของการปกครองท้องถิ่น โดยเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นหมายถึงการกระจายอำนาจทั้งการเมืองและการบริหารให้คนในชุมชนกำหนดทิศทางการและดูแลแก้ปัญหาของชุมชนโดยคนในชุมชนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงแยกจากการปกครองท้องถิ่นไม่ได้ การมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ใช่เพียงการกระจายอำนาจหน้าที่และบทบาทความรับผิดชอบ รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการเท่านั้น แต่ยังหมายถึงรวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในการเมืองการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย เรื่องของการปกครองท้องถิ่นจึงไม่ใช่เรื่องของการจัดบริการสาธารณะให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเท่านั้น หากแต่เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเองเสริมสร้างให้ประชาชนมีความเป็นเจ้าของชุมชนและมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนร่วมกัน ซึ่งหมายถึง การส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่นอันเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยที่ยั่งยืน (อรทัย ก๊กผล, ฉัตรระวี กิติโยดม, 2555 : 11)

ปัจจุบันแม้ว่าระเบียบกฎหมายจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ การติดตามประเมินผลในทุกระดับ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นตัวแทนเข้าไปบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ก็ไม่สามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทของตัวเอง ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรืออาจเป็นเพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าว ทำให้การแสดงผลเพื่อรักษาผลประโยชน์ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปปฏิบัตินั้นมีน้อยมากหรืออาจกล่าวได้ว่าแทบไม่มีเลย ส่งผลให้การดำเนินการพัฒนา ไม่สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นได้ (คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2550 : 1-2)

จากความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 11,093 คน (ข้อมูล ณ เดือน เมษายน 2557 สำนักทะเบียนอำเภอถลาง) และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เชิงทะเล

กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 386 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เชิงทะเล จำนวน 4 คน กำนัน และผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่ง 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับแบบลิเคิร์ต (Likert, 1932 : 1-55) โดยได้ทดสอบคุณภาพเครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.96

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล กำนัน และผู้ใหญ่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข ข้อคำถามให้ครอบคลุมรายละเอียดของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ทั้งหมด

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาและให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพียงตรงตามเนื้อหา จากนั้นนำผลการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์โดยค่า (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) เท่ากับ 0.96

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนที่ในเขตเทศบาลตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient alpha) (Cronbach, 1990 : 202-204) โดยค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.957

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 และมีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อวิเคราะห์แต่ละด้าน

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนได้เลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประชาชน

เข้าร่วมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลได้อย่างอิสระ ส่วนประชาชนกำหนดนโยบาย กำหนดโครงร่างของแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล และประชาชนแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล เมื่อมีปัญหาในชุมชนและเลือกแนวทางการพัฒนาได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนร่วมบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล เช่น การพัฒนาวัด การพัฒนาสถานที่ราชการ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประชาชนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ส่วนประชาชนช่วยประสานงานให้โครงการพัฒนาต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนได้รับความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา สวนสาธารณะ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากผลของการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ส่วนประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการให้บริการ ด้านต่างๆ เช่น การมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน อินเทอร์เน็ตตำบล ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ส่วนประชาชนร่วมสังเกตการณ์การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างตามโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล พบว่า 1) ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกจากการให้บริการ เช่น การให้บริการจากเจ้าหน้าที่รถฉุกเฉิน ความล่าช้า และการติดต่อเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ 2) ประชาชนได้รับความเดือดร้อนด้านสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น น้ำประปาไม่ไหล ไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างข้างทาง น้ำเน่าเสียในชุมชน ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ระบบเสียงตามสายไม่ติด ฯลฯ 3) ผู้บริหารไม่เข้ามาแก้ไขปัญหาตามที่เสนอและไม่ให้ความสำคัญกับประชาชน 4) ประชาชนไม่ทราบข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้เข้ามามีส่วนร่วมน้อยไม่ทั่วถึง 5) องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ไม่เปิดโอกาสให้เข้าร่วม ประชาชนเข้าร่วมน้อย มีเฉพาะกลุ่ม

4. ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ดังนี้

4.1 ด้านระเบียบกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบกฎหมาย และเข้าใจบทบาทหน้าที่ โดยการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

4.2 ด้านประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย การปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้กับประชาชน โดยการสร้างกิจกรรมประชาธิปไตยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสร้างกิจกรรมประชาธิปไตย ในบ้าน พ่อ แม่ ลูก เพื่อให้เกิดพฤติกรรมจิตสำนึกประชาธิปไตย

4.3 ด้านการตอบสนองปัญหาและความต้องการ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาของประชาชนให้รวดเร็วและตรงจุด มีความความจริงจังในการแก้ไขปัญหา โดยการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเป็นประจำ

4.4 ด้านการประชาสัมพันธ์ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบหอกระจายข่าว เสียงตามสาย และการประชาสัมพันธ์

ในรูปแบบต่างๆ เพื่อแจ้งข่าวสารโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ การพัฒนาและผลการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลกับประชาชน ซึ่งจะทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมากขึ้น

4.5 ด้านแรงจูงใจ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงสนับสนุนการจัดงานหรือกิจกรรมต่างๆ ให้มีความต่อเนื่องและเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง ควรให้สิทธิประชาชน ในการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในทุกขั้นตอน และให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณในการพัฒนาโครงการต่างๆ

4.6 ด้านความเป็นเจ้าของ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลต้องกระตุ้นจิตสำนึก ความเป็นเจ้าของ และสร้างพฤติกรรมความต้องการจากการตระหนักถึงปัญหาร่วมกัน เริ่มจากระดับความคิด และให้ประชาชนรู้สึก เป็นเจ้าของตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุด โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดหรือวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง และในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น เพื่อจะได้ความคิดที่หลากหลาย

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ น้อยนคร (2551 : 75-78) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกันเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน ที่พบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการปฏิบัติงานและด้านการรับประโยชน์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการคิดพัฒนาด้านการตัดสินใจและด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนได้เลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ประชาชนเข้าร่วมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ได้อย่างอิสระ ส่วนประชาชนกำหนดนโยบาย กำหนดโครงสร้างของแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล และประชาชนแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล เมื่อมีปัญหาในชุมชนและเลือกแนวทางการพัฒนาได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ของอนันต์ อนันตกุล (2551 : 6-7) ที่กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบี่ยงเบน การปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องพึงเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอนซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนร่วมบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล เช่น การพัฒนาวัด การพัฒนาสถานที่ราชการ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประชาชนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ส่วนประชาชนช่วยประสานงานให้โครงการพัฒนาต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วม ของ จารุวรรณ ชาวศรีทอง และนรินยา สุภาพพล (2546 : 40) ที่กล่าวว่า การสนับสนุนทางด้านวิธีการ เป็นส่วนสำคัญของลักษณะการมีส่วนร่วม ในวิธีการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้น การสนับสนุนแหล่งที่มาที่สำคัญนั้นมีวิธีการ คือ การมีส่วนร่วมในการทำงาน ในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน การมีส่วนร่วมในกำลังวัตถุ และการหาแหล่งข้อมูลที่สำคัญ การเป็นอาสาสมัครในโครงการ การมีส่วนร่วมในวิธีการขั้นตอนที่สามนี้เกิดขึ้นได้เนื่องจากความมีน้ำใจของบุคคลในชุมชน (ประชากรเป้าหมาย) ที่มีการตอบสนองในด้านที่ดีต่อกิจกรรมโครงการใดๆ

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนได้รับความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา สวนสาธารณะ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากผลของการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ส่วนประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการให้บริการด้านต่างๆ เช่น การมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน อินเทอร์เน็ตตำบล ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของดิน ปรัชญพุทธิ (2543 : 642-643) ที่กล่าวว่า ประชาชนมักจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เพื่อที่จะได้รับผลประโยชน์ กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายหลายชนิด อย่างไรก็ตาม รวมทั้งเวลาและการเสียสละที่จะทำกิจกรรมอย่างอื่นด้วย ในที่สุดบุคคลแต่ละคน ก็ปฏิบัติต่อการติดต่อ

ทางสังคมเช่นเดียวกับการแลกเปลี่ยนถ้ากิจกรรมทางสังคมไม่ได้ประโยชน์ บุคคลก็จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องนอกจากจะถูกบังคับหรือกระตุ้น

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ส่วนประชาชนร่วมสังเกตการณ์การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างตามโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด เรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของจรัส สุวรรณมาลา (2546 : 18) ที่กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิดและร่วมกำหนดในกิจกรรมสาธารณะต่างๆ ควรดำเนินการเลือกตั้งตัวแทนของคนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมกำหนดแนวทางในกิจกรรมสาธารณะอย่างโปร่งใส และควรดำเนินการให้ประชาชนร่วมตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน ทั้งนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือกิจการสาธารณะของชุมชน เป็นเจ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

2. ผลการสรุปปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล

ปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ได้แก่ 1) ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกจากการให้บริการ เช่น การให้บริการจากเจ้าหน้าที่รถฉุกเฉิน ความล่าช้า และการติดต่อเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ 2) ประชาชนได้รับความเดือดร้อนด้านสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น น้ำประปา ไม่ไหล ไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างข้างทาง น้ำเน่าเสียในชุมชน ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ระบบเสียงตามสายไม่ติด ฯลฯ 3) ผู้บริหารไม่เข้ามาแก้ไขปัญหามาตามที่เสนอ และไม่ให้ความสำคัญกับประชาชน 4) ประชาชนไม่ทราบข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้เข้ามามีส่วนร่วมน้อยไม่ทั่วถึง 5) องค์การบริหารส่วนตำบล

เชิงทะเล ไม่เปิดโอกาสให้เข้าร่วม ประชาชนเข้าร่วมน้อย มีเฉพาะกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัย ของสมศักดิ์ น้อยนคร (2551: 75-78) ที่พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นมีความไม่ชัดเจน ด้านการคิดพัฒนา พบว่า ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและไม่กล้าแสดงออก ปัญหาด้านการตัดสินใจ พบว่า เทศบาลตำบลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน ด้านการปฏิบัติ พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเรื่องไม่โปร่งใสในการติดตามประเมินผล พบว่า ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ของเทศบาลตำบล ด้านการรับประโยชน์ พบว่า พื้นที่ห่างไกลความเจริญจะได้รับการพัฒนาที่ล่าช้า

3. ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

3.1 ด้านระเบียบกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบกฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ โดยการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ สุภชัย ตีตศ (2547 : 44-45) ที่กล่าวว่า หลักการและแนวทางการพัฒนาที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น ต้องยึดหลักความต้องการและการแก้ปัญหาของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมหากกิจกรรมที่จะนำไปให้ประชาชนเป็นเรื่องใหม่ต้องใช้เวลาในการกระตุ้น เร่งเร้าความสนใจ ให้ความรู้ความเข้าใจ จนประชาชนยอมรับความจำเป็น และประโยชน์ในการที่จัดกิจกรรมเหล่านั้น

3.2 ด้านประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย การปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้กับประชาชน โดยการสร้างกิจกรรมประชาธิปไตยในศูนย์เด็ก โรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสร้างกิจกรรมประชาธิปไตย ในบ้าน พ่อ แม่ ลูก เพื่อให้เกิดพฤติกรรมจิตสำนึกประชาธิปไตย สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 12) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ ต่อสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้นๆ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟังอีกทั้งความต้องการ หรือความปรารถนาของประชาชนก็จะได้รับการตอบสนอง

3.3 ด้านการตอบสนองปัญหาและความต้องการ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหของประชาชนให้รวดเร็วและตรงจุด มีความความสนใจในการแก้ไขปัญห โดยการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเป็นประจำ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 19 - 23) ที่กล่าวว่า ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้วางแผนโครงการเชิญชวนให้ประชาชน แสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่างๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่างๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง เป็นต้น อนึ่งการรับฟังความคิดเห็นนี้ จะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ต่อเมื่อประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีข้อมูลที่ถูกต้องและพอเพียง

3.4 ด้านการประชาสัมพันธ์ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบหอกระจายข่าว เสียงตามสาย และการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อแจ้งข่าวสารโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ การพัฒนาและผลการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลกับประชาชน ซึ่งจะทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุพันธ์ อินวาท (2550 : 49-53) ที่พบว่าแนวทางแก้ไข เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรม

ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น และควรส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ในการจัดทำข้อบัญญัติตำบล ซึ่งจะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด

3.5 ด้านแรงจูงใจ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงสนับสนุนการจัดงานหรือกิจกรรมต่างๆ ให้มีความต่อเนื่องและเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง ควรให้สิทธิประชาชน ในการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในทุกขั้นตอน และให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ ความโปร่งใสในการใช้งบประมาณในการพัฒนาโครงการต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ อรรถัย กักผล (2552 : 17-18) ที่กล่าวว่า ตลอดเวลา ที่ทำงานร่วมกันประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและ ร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าวสามารถสำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมาย

3.6 ด้านความเป็นเจ้าของ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรกระตุ้น จิตสำนึกความ เป็นเจ้าของ และสร้างพฤติกรรมความต้องการจากการตระหนักถึง ปัญหาส่วนกัน เริ่มจากระดับความคิด และให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของตั้งแต่เริ่มจนถึง สิ้นสุด โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดหรือวางแผนเพื่อแก้ไข ปัญหาของตนเอง และในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น เพื่อจะได้ ความคิดที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ อรรถัย กักผล (2552 : 17-18) ที่กล่าวว่า ในแก้ปัญหาของชุมชน ควรเปิดให้ประชาชน เข้าร่วมตั้งแต่ต้นจนจบ เริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอยู่

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบกฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ โดยการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วม

2. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตยและการปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้กับประชาชน โดยการปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการทำประชาคมหรือประชาพิจารณ์ เพื่อจะได้ความคิดที่หลากหลายและป้องกันความขัดแย้ง

3. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาของประชาชนให้รวดเร็วและตรงจุด มีความความจริงจังในการแก้ไขปัญหาโดยการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเป็นประจำ

4. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบหอกระจายข่าวเสียงตามสาย เพื่อแจ้งข่าวสารโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ การพัฒนาและ ผลการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน ซึ่งจะทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมากขึ้น

5. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงสนับสนุนการจัดงานหรือกิจกรรมต่างๆ ให้มีความต่อเนื่องและเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง ควรให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในทุกขั้นตอนและให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณในการพัฒนาโครงการต่างๆ

6. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลควรกระตุ้นจิตสำนึกความเป็นเจ้าของและสร้างพฤติกรรมความต้องการจากการตระหนักถึงปัญหา เริ่มจากระดับความคิด

และให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุด โดยจัดให้มีโครงการ หรือ กิจกรรมการพัฒนา และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดหรือวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณ

เอกสารอ้างอิง

จรัส สุวรรณมาลา. (2546). การมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น.

รัฐสภาสาร. 51(2) : 18.

จารุพันธ์ อินวาท. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ

จังหวัดพะเยา. ปรินญาณิพนธ์ รม.ม. (บริหารรัฐกิจ). กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

จารุวรรณ ชาวศรีทอง และนรินยา สุภาพพูล. (2546). การมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในกระบวนการยุติธรรม : รูปแบบ ปัญหาอุปสรรคและ

แนวทางในอนาคต. นนทบุรี : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงาน

ปลัดกระทรวงยุติธรรม.

ติน ปรัชญพฤทธิ. (2539). **ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม. เอกสารการสอนชุด**

วิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมาธิราช.

ถวิลวดี บุรีกุล.(2552). **พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน : จากอดีต จนถึง**

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : เอ.พ.

กราฟิก ดีไซน์และการพิมพ์.

สมศักดิ์ น้อยนคร. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

ของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ วิทยานิพนธ์ รม. (การบริหาร

และพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท) อุดรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

อุดรดิตถ์.

- สุภชัย ตริตศ. (2547). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี**. ปรินญาณิพนธ์ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2550) **แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม**.
- อุดม ทุมโฆสิต. **การปกครองท้องถิ่น สมัยใหม่: บทเรียนจากประเทศพัฒนาแล้ว**. กรุงเทพฯ : แชนพรี พริ้นติ้ง.
- อนันต์ อนันตกุล. (2551). **การคลังท้องถิ่นและการกระจายอำนาจการคลังในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรรถัย กักผล. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชน : คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.
- อรรถัย กักผล และฉัตรระวี กิติโยดม. (2555). **เอกสารเพื่อประกอบการพิจารณากฎหมายของสมาชิกรัฐสภา บทวิเคราะห์ ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- Best, J. W. & James V. K. (1981). **Research in Education**. Englewood cliffs New Jersey : Prentice Hall Inc.
- Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of psychological testing**. (5th ed.). New York : Harper & Row. pp.202-204.
- Likert, Rensis. (1932). **A Technique for the Measurement of Attitudes**, Archives.of. Psychology 140 : pp.1-55.